

ฉบับพิเศษ หน้า ๑
เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
พุทธศักราช ๒๕๖๐

ภูมิพลอดุลยเดช บ.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๓๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามมิตรราชวิราช
บรมนาถบพิตร มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อม
ให้ประกาศว่า

โดยที่หวังให้คณะปฏิวัตินำความกราบนงค์คณฑุลพระกรุณา
ว่า การที่คณะปฏิวัติได้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน
เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ และประกาศให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญ

ฉบับพิเศษ หน้า ๒

เล่ม ๕๔ ตอนที่ ๑๐๑ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๕ นั้น เนื่องด้วยมีความปรารถนาจะเร่งพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ความสามัคคีของชนในชาติ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสงบสุขของประชาชน ตลอดจนสร้างเสริมความสัมพันธ์กับนานาประเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นคงทั้งภายในภายนอกราชอาณาจักรในการบริหารประเทศต่อไป คณะปฏิวัติจะจัดให้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยมอบให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจัดร่างขึ้นตามเบ้าหมายที่กำหนดไว้ให้มีการเลือกตั้ง ภายในปี พุทธศักราช ๒๕๒๐ แต่ในระหว่างดำเนินการดังกล่าว ควรให้มีธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรใช้ไปพลาiggก่อนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนี้

อาศัยเหตุดังที่หัวหน้าคณะปฏิวัติทราบบังคมทูลขึ้นมา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อมให้ใช้บทบัญญัติซึ่งคณะปฏิวัติเสนอมาต่อไปนี้เป็นธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร จนกว่าจะได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญซึ่งจะได้จัดร่างขึ้นตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองฉบับนี้

มาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกมิได้

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขและดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

ฉบับพิเศษ หน้า ๓

เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

มาตรา ๒ อ่านใจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อ่านใจนี้แต่โดยบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองนี้

มาตรา ๓ พระมหากษัตริย์ทรงใช้อ่านใจนิติบัญญัติทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทรงใช้อ่านใจบริหารทางคณะกรรมการรัฐมนตรีและทรงใช้อ่านใจตุลาการทางศาล

มาตรา ๔ องค์พระมหากษัตริย์ทรงอัญญาณะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ และจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องในทางใด ๆ มิได้

มาตรา ๕ พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองค์นตรีคนหนึ่ง และองค์นตรีอันอีกไม่เกินสิบสี่คน ประกอบเป็นคณะกรรมการรัฐมนตรี

คณะกรรมการนี้มีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา

การเลือกและแต่งตั้งองค์นตรี และการให้องค์นตรีพ้นจากตำแหน่งยื่นมเป็นไปตามพระราชอธิยาศัย

มาตรา ๖ ให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีหน้าที่จัดทำรัฐธรรมนูญ และพิจารณาเร่างพระราชบัญญัติ

ในการจัดทำรัฐธรรมนูญ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติคำนึงถึงการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งจะมีขึ้นภายในปี พุทธศักราช ๒๕๗๑

ฉบับพิเศษ หน้า ๔
เดือน ก.ค. ๕๘ ตอนที่ ๑๐๑ ราชกิจจานุเบกษา ก พฤศจิกายน ๒๕๖๐

มาตรา ๗ สถานนิติบัญญัติแห่งชาติประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าสามร้อยคนแต่ไม่เกินสี่ร้อยคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยคำแนะนำ ตามที่ประธานสถานโดยนายแห่งชาตินำความกราบบังคมทูล

ถ้าต้องแต่งสมาชิกสถานนิติบัญญัติแห่งชาติว่างลง พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามวาระหนึ่งเข้าเป็นสมาชิกแทนก็ได้

ประธานสถานโดยนายแห่งชาติเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกสถานนิติบัญญัติแห่งชาติ

พระมหากษัตริย์ทรงไว้ว่าซึ่งพระราชนิจนาจที่จะให้สมาชิกสถานนิติบัญญัติแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งตามที่ประธานสถานนิติบัญญัติแห่งชาติถวายคำแนะนำตามมติของสถานนิติบัญญัติแห่งชาติ และประธานสถานนิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการให้สมาชิกพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๘ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งสมาชิกสถานนิติบัญญัติแห่งชาติตามมติของสถาให้เป็นประธานสถานหนึ่งเป็นรองประธานสถานหนึ่งหรือหลายคนก็ได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๕
เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๕ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งท่าน้ำที่ร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการนี้มีอำนาจหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญจะมีจำนวนเท่าใด และจะประกอบด้วยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มาตรา ๑๐ เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับร่างรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการนี้แล้ว ให้พิจารณา,rang rัฐธรรมนูญนี้เป็นสามวาระ การพิจารณาในวาระที่หนึ่งและวาระที่สอง ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำหรับวาระที่สามให้กระทำได้เมื่อการพิจารณาวาระที่สองได้ล่วงพ้นไปแล้วสิบห้าวัน

การอภิปรายลงคะแนนในวาระที่สาม ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

การประชุมในวาระที่สาม ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ฉบับพิเศษ หน้า ๖

เด่น ๕๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติให้ความเห็นชอบใน
วาระที่สามแล้ว ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาตินำร่าง
รัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์เพื่อ
ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญ

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๐ ในการพิจารณา_r่างรัฐธรรมนูญ ในวาระที่สาม
ถ้าไม่ได้คะแนนเสียงเห็นชอบตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจัดทำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญการปักครองนี้ แต่ถ้าการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะมีผลให้ไม่อาจจัดให้มีการเลือกตั้งภายในปี พุทธศักราช ๒๕๒๑ ให้ขยายกำหนดเวลาการจัดให้มีการเลือกตั้งออกไปหนึ่งร้อยสิบวันนับแต่วันสิ้นปี พุทธศักราช ๒๕๒๑

มาตรา ๑๑ ในการพิจารณา_r่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นใหม่ตามมาตรา ๑๐ ถ้าไม่ได้คะแนนเสียงเห็นชอบตามมาตรา ๑๐ ในวาระที่หนึ่งหรือวาระที่สาม ให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้งหมดพ้นจากตำแหน่งในวันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงคะแนนเสียงไม่เห็นชอบ และให้ถอนรัฐมนตรีโดยความ

ฉบับพิเศษ หน้า ๓

เล่ม ๕๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

เห็นชอบของสภากฎหมายแห่งชาตินำร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการชี้การตามมาตรา ๕ ร่างขึ้น หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้เคยประกาศใช้บังคับมาแล้วฉบับใดฉบับหนึ่งมาปรับปรุงให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงคะแนนเสียงไม่เห็นชอบ และนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญ

ในการปรับปรุงรัฐธรรมนูญตามวาระคนั้น ให้คณะกรรมการรัฐมนตรีคำนึงถึงการเลือกตั้งซึ่งจะต้องจัดให้มีขึ้นโดยเร็วเท่าที่จะทำได้

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญตามมาตรา๘ ให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๓๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๔๕ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแตลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสารทึบโดยเด็ดขาด จะนำไปเป็นเหตุพ้องร้องว่ากล่าวผู้นั้นในทางไม่ได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เดือน ๕๔ ตอนที่ ๑๐๑ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

เอกสารที่ที่บัญญัติไว้ในวรคหนึ่ง ให้คุ้มครองถึงกรรมการของสถาบันผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมโดยคำสั่งของสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

ในการณ์ที่ sama ซึ่กสภานิติบัญญัติแห่งชาติถูกควบคุมหรือหง
หรือถูกฟ้องในคดีอาญา ให้สั่งปล่อยหรืองดการพิจารณาในเมื่อ
ประชาชนสภานิติบัญญัติแห่งชาติร้องขอ

มาตรา ๑๕ สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจตราข้อบังคับ
เกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประชาชนสภาก รอง
ประชาชนสภาก และกรรมการ วิธีการประชุม การพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ การเสนอญัตติ
ที่ไม่มีลักษณะเป็นการขอให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีช่วง
หรือแสดงความเห็นในเรื่องใด ๆ การอภิปราย การลงมติ การ
รักษาและเบี่ยงความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการ
ตามอำนาจหน้าที่

มาตรา ๑๖ พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดย
คำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๗ ให้มีสภานโยบายแห่งชาติ ประกอบด้วย
บุคคลในคณะปฏิวัติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖ ลง
วันที่ ๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๐ เป็นสมาชิก

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เด่น ๕๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ให้หัวหน้าคณะปฏิวัติเป็นประธานสภากฎหมายแห่งชาติ
รองหัวหน้าคณะปฏิวัติ เป็นรองประธานสภากฎหมายแห่งชาติ
และให้สภากฎหมายแห่งชาติตั้งตึ้งสมาชิกสภากฎหมายแห่งชาติ
เป็นเลขานุการสภากฎหมายแห่งชาติตั้งตนหนึ่ง และรองเลขานุการ
สภากฎหมายแห่งชาติตั้งตนหนึ่ง

ในการนี้ที่ประธานสภากฎหมายแห่งชาติไม่อยู่หรือไม่อาจ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภากฎหมายแห่งชาติทำหน้าที่
ประธานสภากฎหมายแห่งชาติ และในการนี้ที่ประธานและรอง
ประธานสภากฎหมายแห่งชาติไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้
ให้สมาชิกสภากฎหมายแห่งชาติเลือกสมาชิกคนหนึ่งทำหน้าที่
ประธานสภากฎหมายแห่งชาติ

มาตรา ๙ สภากฎหมายแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่กำหนด
แนวโภชนาญาแห่งรัฐ และให้ความคิดเห็นแก่คณะรัฐมนตรีเพื่อ
ให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามแนวโภชนาญาแห่งรัฐ
และมีอำนาจหน้าที่อนุมัติทบทวนกฎหมายไว้ในธรรมนูญการปกครองนั้น

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ปัญหาเกี่ยวกับโภชนาญาสำคัญ หรือ
เนื่องจากกฎหมายใดให้พิจารณาปัญหาได้ ประธานสภากฎหมาย

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐

เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐

แห่งชาติจะเสนอปัญหานี้ให้ที่ประชุมร่วมระหว่างสมาชิกสภานโยบายแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาในวินิจฉัยก็ได้ และเมื่อที่ประชุมร่วมมีมติเป็นประการได้แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการให้เป็นไปตามนี้

ในการประชุมร่วมตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานสภานโยบายแห่งชาติทำหน้าที่ประธาน และให้นำความในวรรคสามของมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ ก่อนตั้งคณะรัฐมนตรี ประธานสภานโยบายแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่นายกรัฐมนตรี และสภานโยบายแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่คณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๑ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งตามคำกราบบังคมทูลของประธานสภานโยบายแห่งชาติ และรัฐมนตรีตามจำนวนที่นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูล ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา ๒๒ พระมหากษัตริย์ทรง ไว้วิชัชพระราชนิเวศน์ที่จะให้ นายกรัฐมนตรีพื้นจากตำแหน่งตามที่ประธานสภานโยบายแห่งชาติถวายคำแนะนำ และให้รัฐมนตรีพื้นจากตำแหน่งตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ

มาตรา ๒๓ ประธานสภานโยบายแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีหรือให้ นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งรัฐมนตรีหรือให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๔ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาตินิได้ และจะดำรงตำแหน่งได้ในกิจการเอกชนที่ดำเนินธุรกิจเพื่อค้ากำไรได้

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีสิทธิเข้าร่วมประชุมเพื่อแสดงนโยบายและชี้แจงแสดงความเห็นในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๒๕ พระมหากษัตริย์ทรงไว้วังพระราชอำนาจในการตราพระราชบัญญัติโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

มาตรา ๒๖ เมื่อมีความจำเป็นรื้นด่วนในอันจะรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือป้องบังน้ำดกพิบัติสาธารณะ หรือเมื่อมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับด้วยการภายในอกราชหรือเงินตรา นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของสภานโยบายแห่งชาติจะกราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์เพื่อทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้มีผลดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒

เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เมื่อได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว ให้คณะรัฐมนตรี เสนอพระราชกำหนดต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยไม่ชักช้า ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติอนุมัติแล้ว ให้พระราชกำหนดมีผลเป็นพระราชบัญญัติต่อไป ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่อนุมัติ ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบ่มองกัน ระงับหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศไทย หรือราชการแผ่นดิน หรือการกระทำอันเป็นการก่อความหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม อันดีของประชาชน หรือการกระทำอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศไทย หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังวันใช้ธรรมนูญการปกครองนี้ และไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและของสภานโยบายแห่งชาติ มีอำนาจสั่งการหรือกระทำการใด ๆ ได้ และ

ฉบับพิเศษ หน้า ๓

เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๑๙๗๖ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๗๐

ให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำการของนายกรัฐมนตรีรวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งหรือการกระทำการหรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งการหรือกระทำการใดไปตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีแจ้งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบ

มาตรา ๒๔ บรรดาบทกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการใด อันเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ต้องมีนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับรองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๒๕ ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอրรถคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย

มาตรา ๓๐ ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองนั้นก็แก่กรณีได้ ให้วินิจฉัยกรณีนี้ในไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบบอุปราชชิปไตย

ในการนี้มีบัญหาเกี่ยวแก่การวินิจฉัยกรณีได้ตามความในวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือเกิดขึ้นโดยคำแนะนำรัฐมนตรีขอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติวินิจฉัยให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติวินิจฉัยซึ่งขาด

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕

เล่ม ๔๕ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๗๐

มาตรา ๓๙ ในกรณีมีบัญหาว่าการกระทำหรือการปฏิบัติ
ใดขัดหรือแย้งหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการ
ปกครองนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยขาด

มาตรา ๓๖ บรรดาการกระทำ ประกาศหรือคำสั่งของ
หัวหน้าคณะปฏิวัติ หรือการกระทำ ประกาศหรือคำสั่งของคณะ
ปฏิวัติที่ได้กระทำ ประกาศหรือสั่งก่อนวันใช้ธรรมนูญการ
ปกครองนี้ ทั้งนี้ ที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิวัติ ไม่ว่าจะกระทำด้วย
ประการใด หรือเป็นในรูปใด และไม่ว่าจะกระทำ ประกาศหรือ
สั่งให้มีผลใช้บังคับในทางนิติบัญญัติในทางบริหาร หรือในทาง
ตุลาการ ให้อ้วกว่าการกระทำ ประกาศหรือคำสั่ง ตลอดจน
การกระทำการของผู้ปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งนั้น เป็นการ
กระทำ ประกาศหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเรือเอก สังค์ ชลอออย'

หัวหน้าคณะปฏิวัติ